

sols hi sortia de franc, sinó que en-
cara hi guanyava diners.

A tot això el sobretot veia que passaven
semanes i no cobrava els 30 rals con-
vinguts, per lo qual anava a veure al
firmant de la carta, o sign, l'examo-
nador, que vivia a la Travessia de
Sant Antoni.

—Quan hi vingui bé, ja farà el fa-
vor de saldar.

—Jo?...
—Sí, aquell sobretot de 10 duros.
L'industrial, obrint uns ulls com unes
farangues, s'entera de que devia 10
duros d'un sobretot, i com el sastre li
ensenyà la carta, després de llegir-la
la estafada, i després de les degudes
explicacions, el sastre's convencé de
que l'honorari industrial no li devia res, i que
la carta no era seva.

L'enganyat sastre's posà en cam-
panya indagant i preguntant, i consegüent
averguanyat que l'honorari rebria al
carrer de la Travessia, immediatament
ho explicà a un municipal qui procedí
a la detenció del culpable i el posà a
disposició del jutge, amb la carta i la
fotografia, instruments del delict.

De Societat

Se troba malalt l'ex-diputat a Corts
i actual notari don Jaume Alegret.

—Ha tornat de l'estranger el nostre
amic, el diputat a Corts per Puigcerdà,
senyor Ferrand i Serra.

—A la resta restant de la malaltia
el diputat provincial don Joaquim Ca-
lvo i Rovira, lo que celebrem.

—S'annuncia el XI Concurs de Lawn-
Tennis, que tindrà lloc en la pista del
Real Lawn Tennis Club, els dies del
6 al 13 del mes d'abril. Ha sigut no-
menat jutge el baró de Sallan. Hi haurà
campanya de senyors, Promés és
ser un veritable aconteixement esportiu
aristocràtic al que pensent assistir-hi i
donar-ne compte als nostres lectors.

Pleu de gom a gom estava'l dimars
el Liceu, amb motiu de donar-se la
primera representació en dit teatre de
l'obra «La Viuda alegre». Malgrat el
mal temps que feia i trobar-nos en la
Quaresma, la concurrència va ser nom-
brósissima i dissimulada: hi havia, com
vulgarment se diu, la mala de la mala.

La nostra sarsuela surt de lo corrent
en aquest gènere, tant per l'època de l'ac-
ció, com per la manera de fer i la ames-
sa en escena. El llenguatge, d'una dolçor
i un aire de romanç antic que la dona
simpatia atractiva.

Els números de música tingueren tam-
bé un èxit falagut.

La companyia Capris, que vé fent una
campanya notable, presenta l'obra amb
el gust i perfecció que l'acrediten.

nelades foren llençades a més de tres
metres.

Hi ha també grans blocs d'argila cal-
cinada, llençats des de l'interior de la
montia.

Brigades d'obres continuen remouent
les runes.

S'han trobat, retorsats entre pedres,
els ferros del vapor «Amalia» que varen
ferir al maquinista, a gran distància.

En altres barcos també calgueren pe-
dres sense que afortunadament occor-
guessin desgràcies personals.

A l'interior de les víctimes hi assistia
la caputxina d'Aljuntament de Oviédo i
entitats oficials.

S'han identificat 18 cadàvers.

Teatres

LIRICH

Llista de la companyia d'òpera per a
la propera temporada de primavera, pre-
sentada a l'aprovació de la Junta de
Govern del Gran Teatre del Liceu.

Mestres: Luigi Mancinelli i Vicen-
ti Petri. — Altres mestres: Josep Sabater.

Sopranos: Carmelita Bau Bonaplata, Ce-
cília Gagliardi, Mercè Llopert i Olga
Simis.

Mezzo sopranos: Virginia Guerini, Ade-
la Ponzo i Concepció Callao.

Tenors: Eduard Garbin, August Scam-
pini, Giovanni Botta, Giuseppe Di Be-
rnardini i Amador Ferradas.

Barítons: Domènec Vigheno, Borghese,
Giuseppe Pacini i Josep Molina.

Baixos: Nazario de Angelis, Carlo
Bromidi i Conrat Giral.

Altres tenors, Josep Galfioré.

Repertori: «Aida», «Tosca», «Sanzo-
ne», «Butterfly», «Mefistofele», «Bohème».

Obra nova en tres actes, «Ero e Leand-
ro», del mestre Mancinelli.

Decorats nous per a «Aida», «Tosca»,
«Mefistofele» i «Bohème».

Al teatre Soriano, el més favoregut
sens dubte, del Paral·lel, s'hi ha estrenat
una homagesíssima sarsuela. Ens referim
a «La mala de la mala».

La nostra sarsuela surt de lo corrent
en aquest gènere, tant per l'època de l'ac-
ció, com per la manera de fer i la ames-
sa en escena. El llenguatge, d'una dolçor
i un aire de romanç antic que la dona
simpatia atractiva.

Els números de música tingueren tam-
bé un èxit falagut.

La companyia Capris, que vé fent una
campanya notable, presenta l'obra amb
el gust i perfecció que l'acrediten.

CASTELLA

El vinent dissabte, dia 1 de març, se
verificarà en el Teatre Romea, el benefi-
ci del primer actor i director don Ma-
rián de Larra, baix el següent programa.

La comèdia en dos actes, «La carta
verdes», de Miquel Ramon Carrión, i
la graciosíssima en tres actes «El capitán
Marino», de Eusebi Blasco.

No dubtem que amb les moltíssimes
simpaties que té a Barcelona tan po-
pular actor, el teatre's veurà ple per
complet i escoltarà molts aplaudiments
a just premi a la seva tasca meritisima.

COMUNICATS

Se Director de LA VEU DE CATA-
LUNYA.

Molt senyor nostre: Li preguem don-
guin cabuda en les planes del seu diari al
següent Comunicat:

«Amb l'objecte de canviar impressions
sobre els acords adoptats per l'Ajuntament
d'aquesta capital relatiu al problema de
l'abastament d'aigües i al Reglament de
Polícia de les mateixes, estudiant les con-
seqüències que de tots dos podrien de-
rivar-se per l'anomenada indústria del
regidor d'aquesta Ajuntament don Enric
Milián, bodà que se celebrà a no tar-
dar.

—Ens diuen que molt probablement
per Pasqua serà demandada la mà de la
gent senyoreta donya Concepció Bru-
gera i Fabra per al districte tota el
regidor d'aquesta Ajuntament don Enric
Milián, bodà que se celebrà a no tar-
dar.

—Abir matí morí d'una malaltia crò-
nica, que l'anava consumint, el tinent
fiscal d'aquesta Audiència, don Hipòlit
Vallès.

La seva mort ha produït dolorosa im-
pressió entre les seves nombrosíssimes
relacions, per la seva afabilitat i la fer-
mesa i rectitud del seu caràcter.

FIVE

Catàstrofe a Gijón

(PER TELEFON)

Llista de morts

Oviédo, Governador a ministre de la
Governació. —Conforme indicava a V. E.,
en el meu últim telegrama, li envio la
llista que m'ha remès el jutge de Gijón
amb els morts haguts en la catàstrofe de
les obres de Muel, que són els següents:
Anacleto Arias González, Cas-
tor Nieto, Adolfo Toral Guerrero, Al-
fonso García, Antonio Delgado, Lluís Mo-
ral, Celestino Bustos, Agustí Castro, Josep
Telesforo, Miquel González, Antoni Cusato,
Alfonso Garrodo, Bernabé García, Cas-
tor Lajo, Jacinto Pérez, Emili García, Vi-
ctoria Alvar i el chauffeur anomenat
Marcel·lí. Tots són obrers, excepte l'Al-
var González, que era contractista de
les obres.

Varies notícies

Madrid, 27, 1230 matí.

Gijón. —Quasi tota la població ha mar-
xat al lloc de la catàstrofe.

Alguns dels morts han quedat laminats.
L'obrer Gonzal Diez Sala, que era
l'encarregat de tocar el botó elèctric
de la voladura i el més pròxim de la
boca de la mina, resultà lliure. Per a de-
fensar-se sols tenia un paraguai dels que
usen en aquests casos, que quedà destros-
sat.

Referint l'obrer que als seus pens
caigueren variis companys morts baix
la pressió d'una imponent pluja de pedres.
La cosa és molt estranya, perquè el lloc
que ocupava, a jutjar per els desastrosos
casos, és on han ocorregut major nú-
mero de desgràcies, no sols per la proximi-
tat de les roques, sinó per estar en
aquella direcció una de les boques de
la mina per on sortí la metralla.

Ha mort l'ex-alcalde senyor Frende-
sando, un dels ferits greus.

El número de ferits és considerable,
molt major de lo que s'avia, car la ma-
joria, afortunats, varen fugir a ses cases.

També se suposa que algunes persones
el parader de les quals s'ignora, caigue-
ren a l'aigua empenyudes per la gent que
fugia.

Aquesta tarda han sigut extrets d'entre
les runes tres morts més.

En domicilis propis al Muel han
sigut assistits vuit o deu persones, en-
tre elles un llister de les obres que ha
una cama fracturada.

En el lloc de la catàstrofe apareixen
bordes i brocs de vestits.
Se veuen moltes pedres disseminades,
algunes de les quals, de dues i tres to-

MES TELEGRAMES I TELEFONEMES

DE «LA VEU DE CATALUNYA»

(PER TELEFON)

Al entrar al Consell

A dos quarts de cinc de la tarda s'han
reunit els ministres a la Presidència
per a celebrar l'anunci del Consell.

A l'entrar ha manifestat el comite de
Romanones ha dit que el Consell seria
breu i que en ell se parlaria del Marroc
i se despatxarien expedients de tràmit
parent.

El ministre de la Guerra ha dit que
havia rebut un telegrama donant com-
pte de que no ocorre novetat a Tetuán,
Larache i Alcázar. Solament a causa
de les plujes hi ha hagut necessitat de
traslladar el campament espanyol im-
mediat a Tetuán a altre lloc més segur.

El senyor Alba ha manifestat que el
governador de Oviédo telegrafia desde
Gijón que ha mort el Hospital dos
dels ferits en la catàstrofe del port del
Muel i que regressa a Oviédo.

Ha afegit que portava al Consell va-
ris expedients i que parlaria de la ques-
tió de l'impost de lloguers.

El ministre d'Estat ha repetit la nega-
tiva que ha fet a mitja el president
del Consell a les suposades negociacions
entre l'Espanya i sobre la qüestió del
Mediterrani, car encara que abir par-
lament representant d'Espanya i el mi-
nistre de Negociis estrangers d'Itàlia,
tractaren solament dels assumptes de
Libia i Marroc. No és exacte, doncs,
que el Govern espanyol hagi iniciat negocia-
cions sobre aliances amb Itàlia ni amb
cap altra potència, essent excelents nos-
tres relacions d'amistat amb totes elles.

El senyor Navarro Reverter portava
al Consell el Decret organitzant els ser-
veis a l'Àfrica.

Lo que diu «El Debate»

«El Debate», comentant la resposta
donada per el comite de Romanones a
la comissió de la Junta Nacional de Pa-
res de família, diu lo següent:

«Tal notificació (la de donar compte
al Papa del Decret abans de portarlo a
la «Gaceta») no difereix molt de la que's
dona al rei de la sentència recalcada en
el procedi de les places de guerra, té es-
sencialment importància.

Trasllada a les capitulacions generals fa-
cultats fins ara otorgades sols al mi-
nistre i acaba amb una infinitat d'obsta-
cles tradicionals, facilitant la ràpida tra-
mitació d'expedients per a construcció
d'edificis i realització d'obres civils dins
de les mateixes, que fins ara no's po-
drien efectuar, sinó en virtut de R. O.
aprovades.

Lo que diu «La Epoca»

«La Epoca» recorda que fa més de
40 anys, en els temps de la revolució,
circulà rumor de que un ministre anava
a suprimir l'ensenyança de la Doctrina
en les escoles i sobre aquest rumor se
produí un gran debat a les Corts, que
ocasionà una crisi.

Preguntà si seria possible ara amb
Romanones lo que no va poder fer-se
en temps de la revolució.

Advertint que en països on el poble
seu sentís les seves llibertats presen-
tives, podria ser un problema l'ensenyança
de la Doctrina a les escoles, però a
Espanya no hi ha tal problema i la
prova d'això està en que aquí funcionen
amb la major llibertat les escoles lai-
ques.

«Hi ha prou per això que hi hagi
en els municipis un regidor republicà
o socialista empenyut».

Afegeix que tot lo que aquí fa és
someter-se al capítol de l'insubordinació
de l'ensenyança, que preten acapa-
rar-ho tot, portant a tot arreu la per-
turbació.

«Els fruits de l'Escola sense Deu se
vegoren a Barcelona en 1909 — diu —
i exposat el seu desig de que eno passi
per una declaració, encara que aques-
ta sobra».

Per a substituir l'impost d'inquinat

L'alcalde de Madrid rebí infinitat de
cartes proposant solucions per a la sub-
stitució de l'impost d'inquinat i la sub-
stitució de l'impost d'inquinat.

La major part de les cartes proposen
la substitució amb la quantitat que pro-
duiria la renda de les finques dels llo-
gaters.

Altres proposen la creació de l'oc-
res, altres l'impost sobre el joc, etc.

De les ganes, omint les formes i
deixant solament les inicials, que s'han
rebut, ha facilitat l'admissió del him-
post per un sobre les operacions de
Borsa, altre sobre els dividèndos de so-
cietats i altre als propietaris d'un 4
per 100 anual de les quantitats que
retenen per finques dels llogaters.

R. J. demana la municipalització de
les socs de Seguros, calculant
que aquest produiria a l'Ajuntament
uns milions de pessetes, i creu que
disposant en la caixa municipal les
finques dels llogaters, subintroduint
fins 1.750.000 pessetes. Els gastos que
al municipi ocasionaria el cobrar aques-
tos impostos no excedeixen de 250.000
pessetes, a judici del comunicant, i l'in-
gresseu líquid seria, per lo tant, de pes-
setes 6.500.000.

T. M. proposa que paguin 10 pes-
setes o 5 els que sense ser professors
de piano se guanyen la vida amb aquest
instrument. Proposa també un impost
de cinc pessetes mensual al que tingui
més de dues criades i una quota als
solters majors de 35 anys.

M. J. proposa que els paquets postals
de 1 a 5 lletres paguin de 0'10 a 0'25 pes-
setes els que excedeixen d'aquell pes,
i la mateixa tarifa els paquets facturats
en les estacions.

M. de P. proposa paguin 250 pessetes
cada arroba de vins ordinari i 5 els
finos.

També entén que pot gravar-se la
perfumeria fina, amb lo que's podrien ob-
tenir 400.000 pessetes, i amb altre im-
post les conserves estrangeres.

D. N. proposa un recàrrec de mig per
cent sobre les cèdules personals exco-
pant les de classe 11.

Estrena de «Tabaré»

Madrid, 27, 125 matí.

L'estrena de «Tabaré», al Real, ha
constituït un aconsegiment artístic.

El mestre Bretón ha sigut objecte de
xarorosos ovacions. Ha sortit a escena
més de 30 vegades.

Al final de la representació, el pú-
blic, tret, ha tributat al mestre Bretón
una ovació entusiasta, en la que han
pres part també els músics i artistes.

La música de «Tabaré» es superior
al llibre. Se separa dels procediments
següents per en Bretón en altres obres.

Alba

De l'examen radiogràfic resulta que
senyor Alba té una fractura a l'extremitat
inferior de la cama, a conseqüència de la
fractura ocasionada per un accident au-
tomobilista.

Contra l'impost d'inquinat

A l'hostatge social de la Societat de

«El Embrujado»

Avui ha tindrà a l'Ateneu don Ra-

mon del Valle Inclán la lectura de la
seua comèdia «El Embrujado», que va
començar a fer.

Què anava a l'escena del segon ac-
te alguns concurrents han interromput i
el senyor Valle Inclán ha interromput la
lectura exclamant:

—Aquests de la tos ferina; que cal-
lin!

L'auditori s'ha molestat i ha promogut
en grans protestes, exigint al sen-
yor Valle Inclán que expliqués les seves
parades.

Aquest ha dit que's referia a uns con-
currents a la tribuna pública, que su-
posava enviat per a mo'estrar-lo.

Els de la tribuna s'han aixecat i han
marxat, creuant-se al sortir algunes pa-
raules amb l'autor.

Després d'intervenir un vis-president de
l'Ateneu s'ha conegut calmar una mica
els ànims i el senyor Valle Inclán ha
continuat la lectura de l'obra.

Al sortir de l'Ateneu ha ocupat un
cotxe de punt i variis joves ateneístes
catòlics l'han seguit un bon troc aplau-
dint-lo i aclamant-lo.

Els periòdics publiquen una carta del
senyor Valle Inclán i factor senyor
Fuentes relatant als incidents per que
ha passat «El Embrujado» en el Teatre
Espanyol.

La comissió d'espectacles de l'Ajuntament
ha acordat cridar al senyor Valle
Inclán per a que ampli les seves
explicacions sobre l'assumpte i exigir a
l'empresa de l'Espanyol una llista de
la Companyia tal com avui està con-
stituida, per a veure les alteracions que
ha sofert desde dia que fou aprovada
per l'Ajuntament.

La Sucrea de Madrid

S'ha celebrat la Junta general de la
Sociedad Sucrea de Madrid.

Ha presidit l'Assemblea don Crescen-
cio García San Miguel.

El preu de la electricitat

S'ha acordat aprovar l'acord del Con-
sell, d'anar a la suspensió de pagos i
nombrar una comissió fiscalitzadora i des-
prés d'examinats els comptes socials, con-
vocar nova Junta, a la que's sotmetrà
l'estudi realitzat.

Com a conseqüència del conveni a
que han arribat les empreses de lum
elèctrica de Madrid, el preu de la lum
pujarà de 20 a 60 cèntims el kilowatt,
que es el preu màxim que la Coopera-
tiva Elèctrica té establert en la con-
cessió de l'Ajuntament.

La llocnomenada per a exami-
nar el plec de condicions presentat per
la companyia adjudicatària del concurs
per a pavimentació de Madrid, com-
posta d'enginyers municipals i del mi-
nistre de Foment ha emés informe favorable
a l'adjudicació de la obra a la societat
anònima Foment d'Obres i Construc-
cions, de Barcelona.

Les zones polèmiques

El Decret firmat avui sobre zones po-
lèmiques de les places de guerra, té es-
sencialment importància.

Trasllada a les capitulacions generals fa-
cultats fins ara otorgades sols al mi-
nistre i acaba amb una infinitat d'obsta-
cles tradicionals, facilitant la ràpida tra-
mitació d'expedients per a construcció
d'edificis i realització d'obres civils dins
de les mateixes, que fins ara no's po-
drien efectuar, sinó en virtut de R. O.
aprovades.

Lo que diu «La Epoca»

«La Epoca» recorda que fa més de
40 anys, en els temps de la revolució,
circulà rumor de que un ministre anava
a suprimir l'ensenyança de la Doctrina
en les escoles i sobre aquest rumor se
produí un gran debat a les Corts, que
ocasionà una crisi.

Preguntà si seria possible ara amb
Romanones lo que no va poder fer-se
en temps de la revolució.

Advertint que en països on el poble
seu sentís les seves llibertats presen-
tives, podria ser un problema l'ensenyança
de la Doctrina a les escoles, però a
Espanya no hi ha tal problema i la
prova d'això està en que aquí funcionen
amb la major llibertat les escoles lai-
ques.

«Hi ha prou per això que hi hagi
en els municipis un regidor republicà
o socialista empenyut».

Afegeix que tot lo que aquí fa és
someter-se al capítol de l'insubordinació
de l'ensenyança, que preten acapa-
rar-ho tot, portant a tot arreu la per-
turbació.

«Els fruits de l'Escola sense Deu se
vegoren a Barcelona en 1909 — diu —
i exposat el seu desig de que eno passi
per una declaració, encara que aques-
ta sobra».

Per a substituir l'impost d'inquinat

L'alcalde de Madrid rebí infinitat de
cartes proposant solucions per a la sub-
stitució de l'impost d'inquinat i la sub-
stitució de l'impost d'inquinat.

La major part de les cartes proposen
la substitució amb la quantitat que pro-
duiria la renda de les finques dels llo-
gaters.

Altres proposen la creació de l'oc-
res, altres l'impost sobre el joc, etc.

De les ganes, omint les formes i
deixant solament les inicials, que s'han
rebut, ha facilitat l'admissió del him-
post per un sobre les operacions de
Borsa, altre sobre els dividèndos de so-
cietats i altre als propietaris d'un 4
per 100 anual de les quantitats que
retenen per finques dels llogaters.

R. J. demana la municipalització de
les socs de Seguros, calculant
que aquest produiria a l'Ajuntament
uns milions de pessetes, i creu que
disposant en la caixa municipal les
finques dels llogaters, subintroduint
fins 1.750.000 pessetes. Els gastos que
al municipi ocasionaria el cobrar aques-
tos impostos no excedeixen de 250.000
pessetes, a judici del comunicant, i l'in-
gresseu líquid seria, per lo tant, de pes-
setes 6.500.000.

T. M. proposa que paguin 10 pes-
setes o 5 els que sense ser professors
de piano se guanyen la vida amb aquest
instrument. Proposa també un impost
de cinc pessetes mensual al que tingui
més de dues criades i una quota als
solters majors de 35 anys.

M. J. proposa que els paquets postals
de 1 a 5 lletres paguin de 0'10 a 0'25 pes-
setes els que excedeixen d'aquell pes,
i la mateixa tarifa els paquets facturats
en les estacions.

Els bandits d'automobil

Condemna. - 4 penes de mort En Carouy se suïcida

(DE L'AGENCIA HAVAS)

Condemna

Paris, 27, 10'40 matí.—Aquest matí ha estat la vista de la causa contra la banda tràgica.

El jurat, que s'ha retirat a deliberar a les 3'15 d'ahir tarda, ha entrat novament a la sala de l'Audiència a les 4'16 de la matinada, després de 13 hores de deliberació.

El veredicte és bastant fosc.

Apréu circumstàncies atenuants respecte dels processos Deyville, Beloné, Kibachiche, Benard, Poyer, Carouy, Metje, Crozat, de Fleury, Callemín, Monier i Renert; però aquestes circumstàncies atenuants no s'apliquen a certs crims, sinó als individus inculcats.

En Rodriquez i les doctes del Maistre i Lacroix, són absolts.

Les contestacions del jurat permeten al Tribunal condemnar a mort a n'en Deyville, Callemín, Soudy i Monier. Els altres són, o culpables amb circumstàncies atenuants, o culpables de crims que no porten aparellada la pena capital.

A les 5'45 se repren la vista.

En Deyville, a cris, diu que ell no és l'assassí del Cabé.

En Callemín diu que fou el i en Garrier els qui van atacar al cobrador esmentat.

En Deyville ho confirma. (Sensació).

A les 7'15 se dona per acabada la vista, per a procedir a la redacció de la sentència.

A les 7'15 se repren la vista.

El president dona lectura a la sentència. La lectura acaba a les 8'20.

En ella s'imposen les penes següents:

En Deyville, en Callemín, en Soudy i en Monier són condemnats a mort.

En Carouy i en Metje són condemnats a treballs forçats a perpetuïtat.

En Deyville és condemnat a 10 anys de treballs forçats i 10 d'estranyament.

En Poyer i en Kibachiche són condemnats a 5 anys de presó i 5 d'estranyament.

En Benard és condemnat a 5 anys de presó i 5 d'estranyament.

En Crozat de Fleury a 5 anys de presó; en Beloné i en Deyville, a 4 anys; en Garrier, en Jourdan, a 18 mesos; i en Renert a un any de presó.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

En Carouy i en Metje són absolts.

condemnat a 2.000 francs d'indemnitat.

No hi ha hagut cap incident.

La lectura de la sentència

Paris, 27, 11'50 matí.—Durant la lectura de la sentència contra la banda tràgica, en Deyville i en Monier han permanescut impassibles. En Callemín menjava un tros de pa amb tota tranquil·litat. En Garrier, reia. En Soudy apareixia estudiant indifferència. En Kibachiche s'agitava nerviosament. Els altres reus semblaven escoltar amb indiferència la lectura de la sentència.

El defensor den Callemín se mostra molt abatut.

Acabada la lectura de la sentència, el president del tribunal adverteix als condemnats que tenen tres dies de temps per a entaular el recurs de casació.

Els guardians s'emporten als condemnats i el públic se precipita als corredors per a veure'ls.

La última sessió, o sigui la 21, de la vista d'aquesta causa, ha durat 20 hores i mitja.

El defensor den Deyville ha demanat als jurats que firmessin el recurs de gràcia a favor del seu patrocinat.

Després del fallo

Paris, 27, 11'55 matí.—Després de la sortida dels condemnats, que s'han retirat sense cap protesta, el públic ha anat sortint poc a poc del Palau de Justícia comentant la sentència recalcada en el procés contra la banda tràgica.

En Deboe i altres condemnats han tirat en cara an en Callemín l'haver parlat massa tard, permetent que fos condemnat en Deyville.

En Callemín ha arronsat les espatlles, sense respondre.

Suïcidí den Carouy

Paris, 27, 1'58 tarda.—En Carouy, condemnat a treballs forçats a perpetuïtat en el procés contra la banda tràgica, s'ha suïcidat, a les 9'40 del matí, a la consorgeria del Palau de Justícia.

Ha absorbit un veneno que, segons sembla, li fou facilitat durant la última sessió de la vista, contingut dins d'un dit de guant.

Un metge li ha administrat un contraveneno, però ha sigut inútil.

La mort de Carouy, que fou el cap de la banda tràgica, ha produït una gran sensació.

El president del Tribunal, al donar notícia d'aquesta mort, ha manifestat que el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

un empujón, se contra torpillón y cuatro submanías.

DEL BRASIL

La carestia. — Descarrilament

Paris, 27, 11'34 matí.—Rio Janeiro.—El Govern ha acordat procedir a la revisió i reducció de les tarifes d'importació de la importació d'articles de primera necessitat, en atenció a la carestia dels queviures que ha motivat protestes en varies poblacions.

—Ha descarrilat un tren exprés que anava de Campinas a Proccasalt, resultant 4 morts i 30 ferits greus.

(PER TELEFON)

De Governació

Al rebre al migdia el ministre de la Governació als periodistes els ha manifestat que aquesta tarda proposava conferenciar amb el president del Consell sobre l'impost d'inquilinat.

El ministre ha manifestat que en el matí d'avui s'havien constituit les taules per a celebrar l'antivotació en els districtes de Palau, Centre i Bonavista.

En Villanueva a Gijón

Segons manifestaren avui en el ministeri de Foment, el senyor Villanueva arriba sense novetats a Gijón, traslladant-se tot seguit a l'hospital per a visitar als ferits.

Aquesta tarda assistirà a l'enterrament dels víctimes.

Sobre l'impost d'inquilinat

El Imparcial, com quasi tots els periodistes dedica avui atenció preferent a l'impost d'inquilinat, i recull l'opinió de varis homes públics als quals ha consultat.

El senyor Rodriguez diu que cada dia que passa està més convicte de la bondat del projecte i rebutja el càrrec que se li va fer d'esser l'iniciador de la ruïna de l'hisenda municipal, car fins els sords han sentit dir que la recaptació dels substitutius l'any passat ha sigut superior de lo que s'obtenia dels consums; que l'Ajuntament de Madrid usà en canvi de liquidar, després de la reforma, el deficit que arrossegava del temps dels consums.

—Així que no té inconvenient en ajudar a una modificació de la llei de supressió dels consums, però no a que amb superflus se torni a gravar articles que com els vins se vol fer que paguin consums.

Lo que diu en Romanones

Madrid, 27, 2 tarda.

El Rei ha firmat avui, segons manifestacions del que del Govern, els decrets relatius a la organització del Marroc i al nomenament de l'alt personal per al desenvolupament de les funcions que allí es imposen nostre protectorat.

Aquests decrets i les instruccions que per a son compliment se donen al comandant general de Ceuta, les publicarà demà la Gaceta.

Per a entendre en les qüestions econòmiques de caràcter general se nomena al senyor Zugasti, per a lo relatiu a algunes públiques, a l'enginyer senyor Morales, i per a qüestions financeres al actual delegat d'Hisenda de Valencia, senyor Torrijos.

El president del Consell, al donar notícia d'aquests nomenaments, ha manifestat que el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Després de la mort de Carouy, el Govern ha decidit de no seguir el cas de Carouy.

Refredat, Pulmonies, Costipat Pulmonar, Aufech, Bronquitis, Tisis, Tos, etc., etc.

Pàgina Artística de LA VEU

Excavacions y troballes.-Art antich y modern.-Pedagogia artistica.-Museus y Coleccions.-Art nacional y extranger.-Curiositats barcelonines.-Resseña de conferencies.-Exposicions locals y forasteres.-Llibres y Escoles.

Noticies de concursos y de tot lo que pugui interessar als artistes y als industrials d'art

167

Detall de «La mort d'Orfeu», per Nemesio Mogrobojo

La noble tragedia de Nemesio Mogrobojo escultor basc

Us vull contar una hermosa tragedia. És la de l'escultor que, en combat amb una apassionada natura, dotant-se de la conquesta de la seva entesa. Aquesta tragedia se desenvolupa en quatre etapes, d'una cant que ho fou de perfecció per a l'artista, l'extenuació per a la carn física de l'home grec. El castisme peix els Zulonen. Però en la passió noble del classicisme se consumen els Nemesio Mogrobojo, se consumen i emmalalticen fins a la mort.

El «Risveglio» — un home nu, de peu, en actitud de desensenyar-se per a marcar, recordant un poc lo de la rodona «Age d'Aratu» — fou la primera obra de Nemesio Mogrobojo que vaig conèixer. Això era a una de les Exposicions de Belles Arts de Madrid, i envers l'estatua m'havia cridat l'atenció Ramon de Masera, gran administrador de l'artista, son compatriota. Ni son, sense la companyia d'un intel·ligent proveïdor, distingit dins el hall d'una exposició, entre la profusa selva de tant de guix gesticulant, un esforç per a la limitació clàssica. D'aquest esforç se n'endevinava en el «Risveglio» la dificultat; i en qualque angulositat de la figura, en certa abstracció de gràcia dins son conjunt, en la mateixa escolàstica precisió de la estructura anatòmica, se feien presents els rastres d'una dura disciplina per a la perfecció, en lluita amb un romanticisme instintiu encara rebot. Però, en

un d'això, millor diria per això — quina noblesa en l'obra, quina intel·lectualitat subtil, dins la plasticitat, quin excels parer en amb les centrals tradicions de l'ànima europea! I com aquella fina fredor volguda ens repassava de les estridències plàstiques de l'evolució de tota intèl·ligència de blancor bruta, que no més sortia de la plàstic per a entregarse a l'obscenitat retorçada, a la sublimitat fingida, a la ganyotesca passió. Una altra, de posició, venia d'agost, i de les que tempesten els esperits sense enfangar les seves creacions, s'amagava, però, en l'esforç liberatiu de l'estatutaire; i en Masera me va explicar allavors, a mitja veu, la dolorosa història d'una passió per una dona estrangera amb el desenllaç de la mort de l'amada, que havia entregat l'artista a la desesperació i a l'única somni de arribar a escultor el digne monument funeràri que sabés dur a l'immortalitat aquella amor.

Sabeu el «Monument als Moris», de Bartholomé? Doncs jo puc dir-vos d'ell una cosa no gaire sabuda. Que ell, en la primera intenció de son autor, havia de servir per a ornament d'una tomba privada. Bartholomé no era abans escultor, sinó pintor. Un dia, en plena joventut, encara, un cruel viuatge vingué a copiar-lo. Pensà aleshores de donar-se a l'art de l'escultor, per a perpetuar en el marbre incorrupte aquesta dolor que'l trasbalsava. L'idea

de la composició famosa neixia així: poc a poc anà canviant-se. De treballar-hi i per la força del treball mateix i plaer de crear, una consolació serena anà guanyant el creador. Fou lo de sempre, lo de la mètrica fórmula greciana, el deslligar-se l'ànima del torment que li cremen les entranyes, treint-lo fora. Ensenys la passió s'anava idealisant, generalisant-se; la dolor d'un mort se transformava en la melancolia de la mort. Així l'obra canvià de destí, tornant-se monument públic, donant-se finalment a la ciutat lo que havia estat concebut per a una dona. Però una altra cosa us haig de dir, un secret, i és que la dona així desposseïda se va venjar. — Quan l'art creia esvair-ne'l record, aquest record d'ella qui se li ficava adintre, que anava a triomfar de la corrupció de la carn amb la incorruptibilitat del marbre, vet aquí que les formes del marbre se corromperen una mica, amb la corrupció de la carn. I és la venjança misteriosa de la morta amada a la que ha filtrat dins l'obra de Bartholomé aquesta sensualitat una punta mesquina, aquesta vaga aparença frívola, que l'ha banalitzat un poc, privant-la d'assolir la bellesa acabada.

En la producció de Nemesio Mogrobojo degué aconsegir-se una aventura semblant. La primera seria l'obra de clàssic que li havia vingut, després de son coneixement d'un viuatge desordenat en un llibre de bàndol, que fou el cos de forma plena i tranquil·la d'aquella dona que estimava. Però, la seva segona educadora fou l'idea nutricia. Aquella l'havia fet escolar laboriós; aquesta el feu mestre. Si la primera li donà la concepció i la disciplina, la segona li concedí la plorosa de donar, que és la llibertat i la gràcia. — L'obra de l'«Risveglio» havia passat uns anys, quan, en un viatge de París a Barcelona, trobi exposada el mig del «Fayans Català» aquella «Eva» de Mogrobojo, que tan admirada fou aquí d'Eva resumida, amb l'ensenyament espiritual de l'Itàlia, una etapa nova d'ascensió, dins la tragedia de l'artista. Aquell escolar que modelava la figura d'home de la Exposició madrilenya arribà en la plàstica figura femenina a un perfecte sobirà de la forma. Però vet aquí que, dins aquesta sobirania, que vol dir la seva victòria, sublimant s'amaga una revolta de la primitiva passió. Si el romanticisme natiu és ja buit en aparença, l'artista toca al classicisme tan desitjat; però aquell, del fons estant de lo inconscient s'ha guanyat un aliat formidable. La primera doctora, encolodida de la nova, és passat a l'ennemi. El cos, que en la hora d'èxtasi de la vida fou un element de serenitat, ara és veritosa recordança, element de passió. Natura ànima, sentimental record, laboriós plaer. La forma s'ha tornada pura, més la inspiració ha medevigut la impara. Això és el cos, després de la ficat adintre com un element de corrupció misteriosa. Així que en la «Eva» l'artista va a assolir l'«Estatutaire», un cert alexandrinisme, una sensualitat, una adoloscència, venen a destruir de nou l'equilibri somort. Aquest cos, elàstic és massa plàstic. S'ha trobat tot just el secret del moviment, i ja és massa moviment. Sobretot dolor, s'ha conquerit l'alegria; però ja hi ha una punta massa cana, una altra banda de la serenitat. És la revolta del propi temperament. És a la vegada la revolta de la mort.

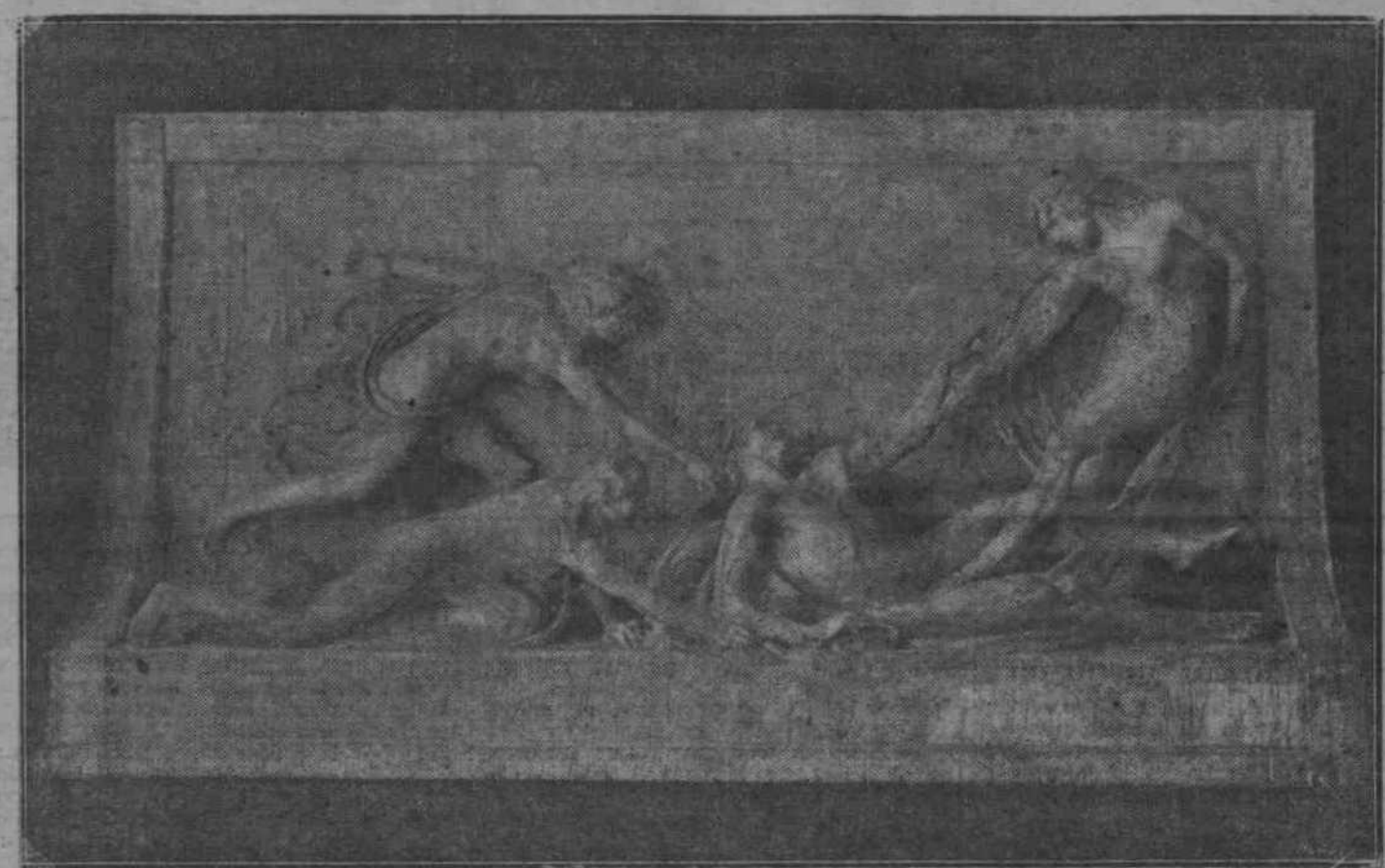
Aquesta infiltració d'alexandrinisme en la producció de l'escultor no l'abandonarà ja més. Nemesio Mogrobojo lluita, treballa. Lluita ara boblem; s'ha ficat adintre com un element de corrupció misteriosa. Així que en la «Eva» l'artista va a assolir l'«Estatutaire», un cert alexandrinisme, una sensualitat, una adoloscència, venen a destruir de nou l'equilibri somort. Aquest cos, elàstic és massa plàstic. S'ha trobat tot just el secret del moviment, i ja és massa moviment. Sobretot dolor, s'ha conquerit l'alegria; però ja hi ha una punta massa cana, una altra banda de la serenitat. És la revolta del propi temperament. És a la vegada la revolta de la mort.

Aquesta infiltració d'alexandrinisme en la producció de l'escultor no l'abandonarà ja més. Nemesio Mogrobojo lluita, treballa. Lluita ara boblem; s'ha ficat adintre com un element de corrupció misteriosa. Així que en la «Eva» l'artista va a assolir l'«Estatutaire», un cert alexandrinisme, una sensualitat, una adoloscència, venen a destruir de nou l'equilibri somort. Aquest cos, elàstic és massa plàstic. S'ha trobat tot just el secret del moviment, i ja és massa moviment. Sobretot dolor, s'ha conquerit l'alegria; però ja hi ha una punta massa cana, una altra banda de la serenitat. És la revolta del propi temperament. És a la vegada la revolta de la mort.

Endemera, a través de la reproducció, dos fruns maravillosos. Veieu-les. És un relleu en plata, de magistral factura. És la creació capdal de l'escultor, son «Orfeu» despedaçat per les Bacants. Oi que diríeu que la última etapa de la lluita havia estat ja definitivament victoriosa! Oi que diríeu que a classicisme davant d'aquests esplèndids bocins? Però, mireu, mireu bé, en el relleu de plata. Us vull dir els testos de la lluita. Aquí teniu les mans. El classicisme s'ha sostingut en tota la figura; però veieu com abandona l'obra aquí. Remarqueu altra cosa: el tallar de l'oval en la part superior, quan aquest s'interromp per a deixar pas al braç. Un clàssic pur, un clàssic natiu o tranquil·lament victoriós, davant aquest problema de composició hauria fet lo contrari: hauria sacrificat el braç a l'oval — la vida a la norma. Mogrobojo hauria volgut fer lo mateix, però son classicisme era un esforç i ve la fatiga i s'abandona.

Ara, l'Orfeu. Què ha parlat de florentinisme davant aquesta esplèndida producció? Italianisme, si voleu, perquè ella era, si, ben filla de la segona doctora, de la Itàlia. Però no florentinisme, sinó romanticisme més bé. Més que Donatello, aquí recordarem Antoni o Canova. Hi ha aquí un no sé què, quasi ubriquant, de la Itàlia napoleònica, de la Roma de Bonaparte i de Stendhal, quan aquest prosseguia els seus anàlisis de la passió d'amor, apuntant dissimuladament sobre cartes de joc, tot escoltant música de Cimarosa. — Ah, el fort basc que lluitava per son europeisme, vet aquí ben europeu, podria dir-se: peisme ti tot! Ara morirà. Ha fet la seva suprema prova. Té tremba cinc anys i ja ha creat una obra de crepuscul, una obra en que son mestatge consumat de la forma pura se dauna, però, amb resplandors de sol ponent.

I la tragedia no és encara terminada. L'escultor que la serenitat perseguia, ara que és mort, no podrà gaudir de la serenitat encara? No, que en torn de l'Orfeu la seva ànima en pena deu vagar... Vet aquí que avui, amb el quadern d'homenatge, un clam de Bilbao

«La mort d'Orfeu» — Relleu de Nemesio Mogrobojo.

ens arriba. «L'Orfeu» de Mogrobojo, no donat encara a material dur, s'estructura! La creació suprem del nostre pobre amic va a desaparèixer, per l'acció del temps, si no fem tot un esforç per a salvar-la. — Ah, la força enemiga, leva seria, doncs, la definitiva victòria! Aquesta ànima que's crema aspirant al classicisme perquè classicisme és eternitat, és continuïtat, és tradició, s'enfonsaria en la tenebra, sense deixar res a la tradició, a la continuïtat, a l'eternitat?

Fa un any, tot just tancada la tomba de Maragall, me digueren: «Parla, perquè ara anem a donar al món la seva tragedia». Jo aquella nit us vaig cantar, recordant els mites de la Persia històrica, la «Victòria de la Paraula sobre la Mort».

Un altre amonistat manament me ve avui de més lluny i torna a dir-me: «Parla que la obra de Mogrobojo s'enrunda». Ara, doncs, ja us he contat la seva tragedia, i una altra vegada, el combat de la Paraula contra la Mort. Pugués aquest cop també cantar-ne la victòria!

Jo no sé, amics, què s'ha de fer. Jo sé que s'ha de fer alguna cosa. Jo sé que això: Aquí hi havia un Home que lluitava contra la Fatalitat, en les quatre etapes d'una tragedia magnífica. Més que ell, pogué ella — Però, què més que nosaltres tots?

XENIUS.

Miniatures perses

Us heu mirades bé, ciutadans de Barcelona, aquelles flors d'orcadíssimes de l'art oriental que en Dalmau ensenyava fins fa pocs dies? Al sortir-ne hauríeu pensat: sortosa ciutat la nostra.

Les més perfumades delícies del viure artístic son regal dels nostres ulls. Una benaurada frissona i obertor d'esperit atreu a nosaltres les més encisadores curiositats i un sincrisme afortunat recita al mateix toc de relleig, parisenques i barcelonines emocions davant d'una maravella inèdita.

Així creixem en finor d'esperit entre les pobles. Hem vist cara a cara els futuristes, hem tastat els cubistes, hem estret la mà dels polonesos, hem hostiat els impressionistes. Ens hi sentim, dintre de cercle selectíssim del Reialment, on cap novell batoc deixa d'esser escolat. Quan vingui un estranger i parlarem, com de la propia família, de Cezanne, de Metzinger, de la Laurencin, de Gogh i de les filigranes índiques i perses de la colecció Demotte.

Mes l'estranger dirà: — Què m'parla de perses i de polacs i de cubistes? — Jo he cercat delatades en vostres grans patrimonis i avingudes els Museus on vostre patrimoni ciutadà d'Art custodiat sigui. Jo busco aquí lo vostre, els vostres contemporanis, els vostres vuitcentistes, els vostres renaixentistes, els vostres primitius, vostres pintors, escultors i decoradors: voldria guiar-m'hi.

I llavors emmurdrà vostra boca i enroscirà vostra cara i canvià vostra mirada avall a terra. Perquè, com d'un somni, us recordareu que alla baix als arrabals, entremin d'unes gabies de lleons i unes barbaques de cinema, dins un parc devastat i follet, un cobert esfondrat, de parets regalimantes emmagatzema quadres i escultures, bons o dolents, però vostres, i que maldrecats a ones golfes, en uns misteriosos amagatalls i arcades en invisibles cambres, jueu per anys, altres obres que amb les primeres constituïen el tresor, el patrimoni d'art, les col·leccions pictòriques i escultòriques d'una ciutat, de la Ciutat de Barcelona.

Seguirà l'estranger: — Quina gent son aquesta? Trepitjen i malmenen la propia hisenda artística, cobrixen amb l'oprobri de l'abandó l'art dels seus, sepulcra entre desferres llur passament, i se contenten amb el tast dominical de les darreres novetats d'una botiga d'art.

darem una porta, per terra, apladats les unes damunt de les altres, els ulls privilegiats podem anar reconeixent totes les darreres obres adquirides: de la ciutat de Barcelona i pagades a bons preus: Zuloagas, Canals, Brangwyns, Moras, Sorollas, Chicharro, que fa sis anys la ciutat posseïx, a Deu sab el que trigarà a gaudir-se'n, contemplant-ho i aprenent-hi.

I en altre lloc, al casallot monacat Palau d'Indústries, entrant-hi per un porxo en runes, el sostre del qual va caure un dia i ningú reconstruí, i salvant basal d'aigua, contemplaràs com se van podrint lentament les pintures i escultures, bases del Museu, i que algun temps decoraven servades al Palau de Belles Arts: les parets regalmen humitat i floridura, esquerdes descomunals forades el sostre de les galeries, les gòtiques formes llacs al voltant de les estatuas i van desentran les pintures dels quadres. Sense llum, ni confort, ni segur xopluc tan sols, dues rengleres tristíssimes de pintures, a lo llarg de les parets; i al mig dues tristíssimes rengleres de guixos, com les avingudes d'un cementiri de l'art i del civisme son avui com ja fa dies anys, com d'elles què cal, els col·leccions oficialment visibles de la ciutat, el nostre Museu municipal, obert al públic i al món.

A fora, i al mig dels jardins trepitats, dels brolladors desapareguts, els parters deixats a desolació les carcasses d'unes montanyes russes i màquines d'atracció d'aquelles que avui fan riure i divertir la gent; és la follia d'una ciutat que's ven l'Art, els Museus, els Jardins i els Llacs i Soridors; a canvi d'un cinema i un tobogan; i abandon d'uns artistes que no reconeixen per centre de llur art sinó el Passeig de Gràcia i els Boulevards.

Tot és provisional, tot és lènt a nostra ciutat, i majorment als Museus. Des de fa set o vuit anys, uns sales noves van construint-se, amb deturades inacabables. Ara diuen que s'han aturat definitivament. Mentre les obres no s'acabin, la desolació del Palau d'Indústries desmarxa i fent aigua com un vaixell naufragat, la vergonya de les obres d'Art aplodades i llargades al Palau dit Reial de davant del Satorno Park, no s'acabarà barà tanpoc.

Però és que quan s'acabi la tasca preliminar i elemental de donar teulada a les pintures i les escultures, la obra de misericòrdia de cobrir les nueses, llavors ve l'altra tasca, la classificació, la organització, la catalogació; perquè si no, no hi ha Museu tampoc; se té un magatzem i prou.

Venueu la gent com hi defila pels nostres tristos Museus; aburridament, indi-

ferment, perquè la curiositat, l'interès i l'admiració venen sempre després d'una previa idea, d'una indicació que posi en valor l'objecte que's veu o's mira. I com voleu fer néixer als nostres indocumentats visitadors habituals sense una guia espiritual, adhoc no sigui més que en la més rudimentària forma de paperets, rotuls i lletreros.

Jo he vist ciutats on l'herba creix pels carrers, on no hi ha travesses ni tan sols acerts, ni amb prou fenes empedrats practicables — així Bruges — què hi fa? si un no hi cerca les ventallades materials que arreu se troben, sinó un Museu ordenat i confortable, perquè allí hi ha l'Ànima de la ciutat, molt més interessant que'l cos.

Jo he vist també ciutats opulentes on el floriment de la vida comercial i de la vida artística son com dues rotes afanes a una mateixa branca: tal és Anvers, on els carrers i passeigs més centrics i animats, duen el nom de pintors il·lustres, antics i moderns, on el Museu és al mig del barri del port; l'Institut de Commerce al costat del Museu. Jo aposto qualsevol cosa que ni Bruges ni Anvers, dues ciutats d'Art, aconseguiran escapa a sis hores de París — els cubistes hi de no podrien ni minimitats porcos.

Però a una altra, els Museus son la mineta dels ulls dels ciutadans tots i la visita a les pintures i escultures dels mestres que la ciutat aploda, és una festa dominical, consuefent, com aquí el fer un torn pel Passeig de Gràcia.

I tant prestigi d'el Museu a la vida de les ciutats, que allò que un hom primerament cerca, anant pel món, a una ciutat nova, és el Museu; a voltes el cel és gris, el clima és fred, l'aigua és negra, la ciutat és ingrata a vostres naps; entret al Museu i allí l'esperit s'explaça, perquè hi troba la escultura irapagable, el relleu, calidíssim de l'art, valdament al cel hi hagi tenebres i a la terra neta, a dintre del Museu sentgeu a casa vostra. Hi ha ciutats menys afortunades en la qualitat dels treus que guarden, però llavors venen que, si no poden obres mestres, ensenyen mitjanes, les obres dels artistes locals, però amb una cura, amb un amor que cadascú mostri lo que té, però honorant-ho i avalorant-ho amb el seu amor.

I nosaltres, gent de Barcelona, quin amor hi posem als nostres Museus i al nostre petit patrimoni d'art? Cobrimos el cap de cendra i fem penitència. Ruïnes, reconis, barrejos, amagatalls, gote-

Cartell anunciador de la Exposició Pasqual, dibuixat y gravat a l'aiguina fort per en Xavier Nogués.

Coberta del llibre de firmes, projectat per la casa Oliva i executat per la casa Vinyà de Vilanova ha fet al seu diputat a Cortes, el nostre estimat amic D. J. Bertran i Masia.

Carrer de Petritxol, 3 i 5
BARCELONA